

УДК 340(09).1918
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2024.2>

Ж. О. Дзейко
orcid.org/0000-0002-2644-8474
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНИХ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (29 КВІТНЯ – 14 ГРУДНЯ 1918 Р.): ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Постановка проблеми. Становлення сучасної України вимагає розробки оптимальних стратегічних і тактичних програм її розвитку. Проблеми ефективності дії механізму держави, здатного забезпечити реалізацію радикальних правових, державних та інших соціальних реформ є складовою частиною багатьох досліджень, які здійснюються представниками різних фахів і політичних течій. Для якісного та ефективного формулювання та реалізації стратегічних цілей та задач сучасної України, визначення конкретних шляхів її становлення необхідним є звернення до історії нашої державності. Одним із важливих етапів становлення української державності є функціонування Української Держави 29 квітня – 14 грудня 1918 р. Це надасть можливість врахувати історичний досвід, використати позитивні здобутки та попередити помилки при вирішенні складних завдань, які стоять сьогодні перед Україною. Зокрема, це досвід у сфері нормативно-правового регулювання, закріплення правового статусу та функціонування центральних контролюючих органів Української Держави 1918 р.

Стан дослідження проблеми. Витоки пізнання питань нормативного регулювання, організації та діяльності органів державної влади Української Держави 1918 р. беруть початок у працях тогочасних держаних та політичних діячів та науковців, а в подальшому – представників української діаспори.

Важливе значення для розкриття досліджуваної проблематики мають історичні праці та праці з історії держави і права сучасних українських науковців, які дослідили законодавство, законодавчу техніку, законодавчий процес, правовий статус, організаційно-правові засади, напрями діяльності органів державної влади Української Держави 1918 р. Це наукові праці Т. Г. Андрусика, Ю. Є. Вовка, Ю. О. Даниленка, Ж. О. Дзейко, А. Ю. Іванової, Н. В. Єфремової, С. М. Коник, О. Л. Копиленка, О. М. Мироненка, Р. Я. Пиріг, М. В. Чубатої та ін.

Безпосередньо один із напрямів функціонування контролюючих органів, а саме «діяльність органів контролю Української держави й УСРР

під час ревізій у справах цукрової монополії та перевірок цільового використання коштів, виділених на організацію влади в умовах воєнної кампанії 1918–1919 років» дослідив В. В. Неганов [1, с. 45–51]. Втім, відсутні спеціальні праці, предметом дослідження яких є правовий статус та функціонування центральних контролюючих органів Української Держави 1918 р., у зв'язку з чим зазначена проблематика потребує подальших наукових розробок.

Мета дослідження. Метою цієї статті є історико-правове дослідження проблематики правового статусу та функціонування центральних контролюючих органів Української Держави (29 квітня – 14 грудня 1918 р.).

Об'єктом цього дослідження є органи влади Української Держави (29 квітня – 14 грудня 1918 р.), їхній правовий статус та діяльність.

Методологія дослідження. Методологічні засади цієї роботи складає система філософсько-світоглядних, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Застосування філософсько-світоглядних методів, таких як діалектичний, ідеалістичний, матеріалістичний та метафізичний сприяло вивченню правового статусу та функціонування центральних контролюючих органів Української Держави (1918 р.) через призму принципів історизму, об'єктивності, всебічності, системності тощо. Серед основних загальнонаукових методів вивчення цієї проблематики можна назвати такі: історико-правовий, логічний, системно-структурний, системно-функціональний тощо. У цій статті застосовувалися й такі спеціальні методи, як спеціально-юридичний, порівняльного правознавства та ін.

Основні результати дослідження. При висвітленні правового статусу органів влади Української Держави виникає питання про дію нормативно-правових актів, які було прийнято до проголошення цієї держави 29 квітня 1918 р. Відповідно до статті 28 «Законів про тимчасовий Державний устрій України», виданих за підписами Гетьмана всієї України П. Скоропадського та Отамана Ради Міністрів М. Устимовича 29 квітня 1918 р., «закон не може бути скасова-

ний інакше, як тільки силою закону. Тому, поки новим законом не відмінено існуючий закон, він зберігає повну свою силу» [2; с. 1–2].

На практиці, як правило, закони, прийняті за часів Російської імперії, Тимчасового уряду та Української Народної Республіки (далі – УНР) періоду Української Центральної Ради, були чинними до моменту набуття юридичної сили новими відповідними законами Української Держави. Зазвичай, при прийнятті законів в Українській Державі йшлося про відміну (повну або часткову) законів, прийнятих в УНР періоду Української Центральної Ради. Крім того, аналіз змісту законодавства Української Держави дає можливість стверджувати про тенденцію до відновлення дії законів Російської імперії (які були скасовані в УНР вищезазначеного періоду).

Засади правового статусу органів державної влади в Українській Державі закріплено у «Законах про тимчасовий Державний устрій України» [2; с. 1–2]. Цим Законом передбачалося створення Фінансової Ради, до складу якої мав входити Державний Контролер. До її компетенції входило обговорення питань державних займів, кредитів, грошового обігу та розгляд фінансових питань, які підлягали вирішенню у законодавчому порядку. При цьому висновки щодо зазначених питань мали передаватися на затвердження Гетьману всієї України [2; с. 1–2]. На основі аналізу вищезазначеного закону та законодавства Української Держави в цілому, у якому закріплено правовий статус органів державної влади можна стверджувати про юридичну та фактичну належність вищої державної влади Гетьману всієї України.

Правовий статус Генеральної Контрольної Ради, яка була, відповідно до «Закону про тимчасову організацію контролю Української Народної Республіки» від 14 січня 1918 р. [3; с. 1–2], центральним контролюючим органом УНР періоду Української Центральної Ради, в момент проголошення Української Держави формально змін не зазнав. Втім, 3 травня 1918 р. на підставі статті 3 «Законів про тимчасовий державний устрій України» Гетьман всієї України П. Скоропадський видав наказ № 1 [4; с. 2] про призначення складу Ради Міністрів, у тому числі Державного Контролера. Цей факт свідчить про зміни у процедурі формування та складі органів державної влади, у тому числі й Генеральної Контрольної Ради. Вони полягали у тому, що, згідно «Закону про тимчасову організацію контролю Української Народної Республіки», до складу Генеральної Контрольної Ради входив Генеральний Контролер, який обирався та затверджувався Українською Центральною Радою. Проте, у зв'язку зі створенням Української Держави та виданням наказу Гетьмана всієї України № 1, до

складу Ради Міністрів призначено Державного Контролера. Тобто, натомість посади Генерального Контролера було створено посаду Державного Контролера, який призначався Гетьманом всієї України. Оскільки Державного Контролера було призначено Гетьманом всієї України до складу Ради Міністрів, до його обов'язків входило прийняття участі у засіданнях Ради Міністрів.

Невдовзі правовий статус центральних контролюючих органів Української Держави зазнав суттєвих змін. 2 червня 1918 р. Гетьман всієї України затвердив «Ухвалений Радою Міністрів закон про відміну закону про тимчасову організацію контролю УНР, виданого Центральною Радою 14 січня 1918 р.». Цим актом встановлювалося, що до видання нового закону про державний контроль належить керуватися «законом про «Установи Міністерств»» [5; с. 2].

7 червня 1918 р. Державний Контролер Г. Афанасьєв видав «Наказ про скасування Генеральної Контрольної Ради» № 137, у якому, на підставі вищезазначеного закону, Генеральна Контрольна Рада у її тодішньому складі була скасована [6; с. 3].

30 серпня 1918 р. Гетьманом всієї України затверджений «Ухвалений Радою Міністрів Закон про тимчасову організацію Державного Контролю» [7; с. 2] – основний нормативно-правовий акт, який визначав правовий статус центрального контролюючого органу Української Держави.

Відповідно до цього закону, центральним контролюючим органом визначалася Генеральна Контрольна Рада. Склад її було встановлено такий: Державний Контролер, Товариш Державного Контролера, шість членів цієї Ради, Директори Контрольних Департаментів (їх передбачалося створити у кількості чотирьох) та Директор Канцелярії. Державний Контролер визначався головою Генеральної Контрольної Ради та входив до Кабінету Міністрів «на загальних підставах» [7; с. 2]. Тобто, можна прийти до висновку про те, що Державний Контролер мав такий самий правовий статус, як і інші члени уряду.

За Генеральною Контрольною Радою закріплювалися права та обов'язки, які мала за часів Російської імперії «Рада Російського Державного Контролю» [7; с. 2], основними серед яких був контроль за виконанням державного бюджету.

Крім того, Генеральна Контрольна Рада також наділялася правами та обов'язками, передбаченими у зазначеному законі: «інспекторський догляд за діяльністю місцевих Контрольних Установ», з метою здійснення якого передбачено створення окремого Відділу. Державний Контролер наділявся усіма правами та обов'язками «Державного Контролера» (як за часів Росій-

ської імперії), якщо вони не змінені цим законом. Важливим для забезпечення незалежності контрольних установ при здійсненні їх ревізійних функцій було закріплення у цьому законі принципу незалежності від інших установ, крім законодавчої [7; с. 2] (яку планувалося створити – Ж. Д.).

Позитивним з точки зору оперативності в організації контрольних установ Української Держави можна вважати затвердження Гетьманом всієї України 3 вересня 1918 р. «Ухваленого Радою Міністрів закону про Штати Центральних Установ Державного Контролю Української Держави» [8; с. 1]. Однак негативно на роботі усіх державних органів, у тому числі й контролюючих, позначилися часті зміни у складі вищих державних органів. Мова йде, зокрема, про зміни, які відбулися у зв'язку із виданням Гетьманом всієї України П. Скоропадським наказу від 27 жовтня 1918 р. № 272 [9; с. 1] та наказу від 14 листопада 1918 р. № 317 [10; с. 1] щодо звільнень та призначень у Раді Міністрів.

Основними напрямками діяльності центральних контролюючих органів Української Держави були: участь у формуванні системи контролюючих органів та їхнє кадрове забезпечення, участь у законодавчому процесі, нормотворча діяльність, контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів та ін.

Щодо питання діяльності контролюючих органів, то Державний Контролер, який очолював Генеральну Контрольну Раду та входив до складу Ради Міністрів на загальних засадах, брав участь у засіданнях Ради Міністрів.

Серед основних напрямів діяльності контролюючих органів Української Держави була участь у законодавчому процесі. Зокрема, Державний Контролер вносив до Ради Міністрів законопроекти щодо організації та діяльності контролюючих органів.

Важливе значення мав розгляд законопроектів, які вносилися на розгляд Ради Міністрів, Бюджетною Комісією при Департаменті Державної Скарбниці. Усі законопроекти, що надсилалися до Бюджетної комісії, повинні були одночасно у копії направлятися до Державного контролю, який мав надавати висновки по законопроектах своєму представникові у Бюджетній комісії [11, арк. 57 зв. 58]. При цьому такі закони підписувалися Головою Ради Міністрів і Міністром Фінансів (чи особами, які виконували відповідні функції) та затверджувалися Гетьманом всієї України.

«Тимчасовий закон про верховне управління державою на випадок смерті, тяжкої хвороби і перебування поза межами держави ясновельможного пана Гетьмана всієї України» від 1 серпня 1918 р. [12, с. 1] зумовив особливості

у діяльності органів державної влади. Цей закон був реалізований: у вересні 1918 р., у зв'язку з тимчасовим від'їздом Гетьмана всієї України до Німеччини, була створена Колегія Верховних Правителів [13, с. 1]. Цей орган видавав накази, затверджував закони і постанови, ухвалені Радою Міністрів.

Державний Контролер здійснював активну участь у формуванні контролюючих органів Української Держави. Так, 30 травня 1918 р. він звернувся до Управляючого Київською Контрольною Палатою з листом, де розглядалося питання виборів до зазначеної Палати [14; арк. 40].

Державним Контролером проводилася активна нормотворча діяльність з метою упорядкування здійснення уповноваженими суб'єктами контрольних функцій в Українській Державі. Державний Контролер приймав нормативні та індивідуальні акти. До нормативних актів можна віднести «обіжники» (тобто циркуляри). 5 липня 1918 р. Державний Контролер видав «обіжник» № 1276, який було адресовано «усім Контрольним установам» та в якому йшлося про скасування ним трьох «обіжників», які було прийнято з питань формування і організації контролюючих органів за часів УНР періоду Української Центральної Ради [15; арк. 26].

Одним із важливих напрямів роботи Державного Контролера була співпраця з іншими державними посадовцями. Як свідчать архівні джерела, Державний Контролер співпрацював із Міністром Судових Справ. Так, 28 червня 1918 р. Державний Контролер звернувся з листом, у якому просив Міністра Судових Справ про надання звітів до Державного Контролю у встановлені законом строки [16; арк. 3]. Тобто однією з основних функцій контролюючих органів Української Держави було здійснення контролю за використанням фінансових ресурсів.

У зв'язку із воєнними подіями, центральний контролюючий орган активно співпрацював із органами, які здійснювали військовий контроль. Про це свідчить лист Директора Другого Департаменту та Старшого Ревізора «До Управління Військового Контролю» № 1701/314 від 30 жовтня 1918 р. [17; арк. 76], у якому вони просять повідомити про ревізію Військовим Контролем звіту по видаткам військових частин.

Як зазначає В. В. Неганов, «еволюційні зміни в роботі установ державного контролю Української держави ... давали змогу забезпечити доволі високий професійний рівень проведення ревізій і використання їх результатів у кримінальному судочинстві, зокрема шляхом долучення актів ревізій до матеріалів протоколів дізнання» [1, с. 49–50].

Висновки. Історико-правове дослідження правового статусу та функціонування центральних

контролюючих органів Української Держави (29 квітня – 14 грудня 1918 р.) дозволяє зробити такі висновки.

Засади правового статусу органів державної влади в Українській Державі закріплено у «Законах про тимчасовий Державний устрій України» від 29 квітня 1918 р. На основі аналізу вищезазначеного закону та законодавства Української Держави в цілому, у якому закріплено правовий статус органів державної влади, у тому числі контролюючих органів Української Держави, можна стверджувати про юридичну та фактичну належність вищої влади Гетьману всієї України. Правовий статус Генеральної Контрольної Ради, яка була центральним контролюючим органом УНР, в момент проголошення Української Держави формально змін не зазнав. Втім невдовзі відбулися зміни у процедурі формування, складі та компетенції контролюючих органів.

Основним нормативно-правовим актом, який визначав правовий статус центрального контролюючого органу Української Держави, був «Ухвалений Радою Міністрів Закон про тимчасову організацію Державного Контролю», затверджений Гетьманом всієї України 30 серпня 1918 р. Відповідно до цього закону, центральним контролюючим органом була Генеральна Контрольна Рада. Склад її такий: Державний Контролер, Товариш Державного Контролера, шість членів цієї Ради, Директори Контрольних Департаментів та Директор Канцелярії. Державний Контролер визначався головою Генеральної Контрольної Ради та входив до Кабінету Міністрів на загальних підставах.

За Генеральною Контрольною Радою закріплювалися права та обов'язки, які мала за часів Російської імперії Рада Російського Державного Контролю. Вона також наділялася правами та обов'язками, передбаченими у зазначеному законі: інспекторський нагляд за діяльністю місцевих контрольних установ, з метою здійснення якого передбачено створення окремого Відділу. Важливим для забезпечення незалежності контрольних установ при здійсненні їх ревізійних функцій було закріплення у цьому законі принципу незалежності від інших органів, крім законодавчого (який планувалося створити).

Основними напрямками діяльності центральних контролюючих органів Української Держави були: участь у формуванні системи контролюючих органів та їхнє кадрове забезпечення, участь у законодавчому процесі, нормотворча діяльність, контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів та ін. Державний Контролер вносив до Ради Міністрів законопроекти щодо організації та діяльності контролюючих органів. Державним Контролером проводилася нормотворча діяльність з метою упорядку-

вання здійснення уповноваженими суб'єктами контрольних функцій в Українській Державі. У зв'язку із тим, що Державний Контролер, який очолював Генеральну Контрольну Раду та входив до складу Ради Міністрів на загальних засадах, він був наділений повноваженнями та брав участь у засіданнях Ради Міністрів. Державний Контролер здійснював активну участь у формуванні контролюючих органів Української Держави. Одним із важливих напрямів роботи Державного Контролера була співпраця з іншими державними посадовцями. Державний Контролер активно співпрацював із Міністром Судових Справ, із органами військового контролю та ін. Однією з основних функцій контролюючих органів Української Держави було здійснення контролю за використанням фінансових ресурсів. Загалом, становлення органів влади Української Держави 1918 р. знаходилося лише на початковому етапі формування. Подальші дослідження полягають у аналізі напрямів діяльності контролюючих органів.

Література

1. Неганов В. В. Діяльність органів контролю Української держави й УСРР під час ревізій у справах цукрової монополії та перевірок цільового використання коштів, виділених на організацію влади в умовах воєнної кампанії 1918–1919 років. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 3 (112). С. 45–51.
2. Закони про тимчасовий Державний устрій України: Закон Української Держави від 29 квіт. 1918 р. *Державний Вістник*. 1918. 16 трав. № 1. С. 1–2.
3. Закон про тимчасову організацію контролю Української Народної Республіки: Закон Української Народної Республіки від 14 січ. 1918 р. *Вістник Генерального Секретаріату Української Народної Республіки*. 1918 р. 9 квіт. № 17. С. 1–2.
4. Накази Гетьмана всієї України: Наказ Гетьмана всієї України від 3 трав. 1918 р. № 1. *Державний Вістник*. 1918 р. 16 трав. № 1. С. 2.
5. Ухвалений Радою Міністрів закон про відміну закону про тимчасову організацію контролю Української Народної Республіки, виданого Центральною Радою 14 січня 1918 р.: Закон Української Держави: затв. Гетьманом всієї України від 2 черв. 1918 р. *Державний Вістник*. 1918. 9 черв. № 12. С. 2.
6. Про скасування Генеральної Контрольної Ради: Наказ Державного Контролера від 7 черв. 1918 р. № 137. *Державний Вістник*. 1918. 26 черв. № 19. С. 3.
7. Ухвалений Радою Міністрів Закон про тимчасову організацію Державного Контролю: Закон Української Держави: затв. Гетьманом всієї України від 30 серп. 1918 р. *Державний Вістник*. 1918. 10 вер. № 46. С. 2.
8. Ухвалений Радою Міністрів закон про Штати Центральних Установ Державного Контролю Української Держави: Закон Української Держави: затв. Гетьманом всієї України від 3 вер. 1918 р. *Державний Вістник*. 1918. 14 вер. № 47. С. 1.
9. Накази Гетьмана всієї України: Наказ Гетьмана всієї України від 24 жовт. 1918 р. № 272. *Державний Вістник*. 1918. 26 жовт. № 63. С. 1.

10. Наказ Гетьмана всієї України: Наказ Гетьмана всієї України від 14 лист. 1918 р. № 317. *Державний Вісник*. 1918. 16 лист. № 71. С. 1.

11. Журнал Ради Міністрів: Журнал засідань Ради Міністрів Української Держави від 05 серпня 1918 р. *Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі – ЦДАВО України)*. Ф. 1064. Оп. 1. Спр. 11. Арк. 57 зв.–58.

12. Про Верховне Управління Державою на випадок смерті, тяжкої хвороби і перебування поза межами Держави Ясновельможного пана Гетьмана всієї України: Закон Української Держави від 1 серп. 1918 р. *Державний вісник*. 1918. 4 серп. № 30. С. 1.

13. Відручний лист Гетьмана Всієї України: Лист Гетьмана Всієї України Голові Ради Міністрів від 3 вер. 1918 р. *Державний вісник*. 1918, 6 вер. № 44. С. 1.

14. До управляючого Київською Контрольною Палатою: Лист Державного Контролера від 30 трав. 1918 р. № 941. *ЦДАВО України*. Ф. 3325. Оп. 1. Спр. 5. Арк. 40.

15. Усім Контрольним установам: Обіжник Державного Контролера від 5 лип. 1918 р. № 1276. *ЦДАВО України*. Ф. 3363. Оп. 3. Спр. 1. Арк. 26.

16. Державний Контролер пану Міністру Судових Справ: Лист Державного Контролера від 28 черв. 1918 р. *ЦДАВО України*. Ф. 2207. Оп. 1. Спр. 2037. Арк. 3.

17. До Управління Військового Контролю: Лист Директора Другого Департаменту та Старшого Ревізора від 30 жовт. 1918 р. № 1701/314. *ЦДАВО України*. Ф. 3325. Оп. 3. Спр. 5. Арк. 76.

Анотація

Дзейко Ж. О. Правовий статус та діяльність центральних контролюючих органів Української Держави (29 квітня – 14 грудня 1918 р.): історико-правові аспекти. – Стаття.

Здійснено історико-правове дослідження правового статусу та функціонування центральних контролюючих органів Української Держави (29 квітня – 14 грудня 1918 р.).

Засади правового статусу органів державної влади в Українській Державі закріплено у «Законах про тимчасовий Державний устрій України» від 29 квітня 1918 р. Юридично та фактично вища влада належала Гетьману всієї України. Правовий статус Генеральної Контрольної Ради, яка була центральним контролюючим органом УНР, в момент проголошення Української Держави формально змін не зазнав. Втім невдовзі відбулися зміни у процедурі формування, складі та компетенції контролюючих органів.

Основним нормативно-правовим актом, який визначав правовий статус центрального контролюючого органу Української Держави, був «Ухвалений Радою Міністрів Закон про тимчасову організацію Державного Контролю», затверджений Гетьманом всієї України 30 серпня 1918 р. Відповідно до цього закону, центральним контролюючим органом була Генеральна Контрольна Рада. Склад її такий: Державний Контролер, Товариш Державного Контролера, шість членів цієї Ради, Директори Контрольних Департаментів та Директор Канцелярії. Державний Контролер визначався головою Генеральної Контрольної Ради та входив до Кабінету Міністрів на загальних підставах.

За Генеральною Контрольною Радою закріплювалися права та обов'язки, які мала за часів Російської імперії Рада Російського Державного Контролю. Вона також наділялася правами та обов'язками, передбаченими у зазначеному законі: інспекторський нагляд

за діяльністю місцевих контрольних установ, з метою здійснення якого передбачено створення окремого Відділу. Передбачено принцип незалежності від інших органів, крім законодавчого (який планувався створити).

Основними напрямками діяльності центральних контролюючих органів Української Держави були: участь у формуванні системи контролюючих органів та їхнє кадрове забезпечення, участь у законодавчому процесі, нормотворча діяльність, контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів та ін. Загалом, становлення органів влади Української Держави 1918 р. знаходилося лише на початковому етапі формування.

Ключові слова: Українська Держави 1918, орган державної влади, центральний орган, контролюючий орган, правовий статус.

Summary

Dzeiko Zh. O. Legal status and activity of the central controlling bodies of the Ukrainian State (April 29 – December 14, 1918): historical and legal aspects. – Article.

A historical and legal study of the legal status and functioning of the central controlling bodies of the Ukrainian State was carried out (April 29 – December 14, 1918).

The principles of the legal status of state authorities in the Ukrainian State are enshrined in the “Laws on the Temporary State Structure of Ukraine” of April 29, 1918. Legally and in fact, higher power belonged to the Hetman of all Ukraine. The legal status of the General Control Council, which was the central controlling body of the UPR, did not formally change at the time of the proclamation of the Ukrainian State. However, soon there were changes in the procedure of formation, composition and competence of controlling bodies.

The main normative legal act that determined the legal status of the central controlling body of the Ukrainian State was “The Law on the Temporary Organization of State Control adopted by the Council of Ministers”, approved by the Hetman of All Ukraine on August 30, 1918. According to this law, the central controlling body was the General Control Council. Its composition is as follows: State Controller, Comrade State Controller, six members of this Council, Directors of Control Departments and Director of the Office. The State Controller was determined by the Chairman of the General Control Council and entered the Cabinet of Ministers on a general basis.

The General Control Council was assigned the rights and obligations that the Council of Russian State Control had during the Russian Empire. It was also vested with the rights and obligations provided for in the said law: inspection supervision of the activities of local control institutions, the purpose of which is to establish a separate Division. The principle of independence from other bodies is provided, except for the legislative one (which was planned to be created).

The main areas of activity of the central controlling bodies of the Ukrainian State were: participation in the formation of a system of controlling bodies and their staffing, participation in the legislative process, rule-making activities, control over the formation and use of financial resources, etc. In general, the formation of the authorities of the Ukrainian State in 1918. was only at the initial stage of formation.

Key words: Ukrainian State 1918, state authority, central authority, controlling authority, legal status.